

**دستورالعمل برنامه حمایت مالی زوج نابارور
و مدیریت و توسعه خدمات درمان ناباروری**

معاونت درمان

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

تیر ۱۳۹۸

مقدمه

مسئله جمعیت مسئله ای بنیادین در امر سیاستگذاری و برنامه ریزی آینده است و بر اساس اطلاعات حاصل از سرشماری سال ۱۳۹۰ میزان باروری در کل کشور به ۲/۱ فرزند به ازای هر زن کاهش یافته است و بر اساس روند فعلی باروری، رشد جمعیت در سال های ۱۴۲۰-۱۴۱۵ به حدود صفر خواهد رسید. حل مشکل ناباروری زوجین، نه تنها به افزایش نرخ رشد جمعیت و ارتقای سلامت جسمی آنان کمک خواهد نمود، بلکه سبب خواهد شد تا سلامت زوجین نابارور و خانواده های آنان در سایر ابعاد سلامت مانند ابعاد اجتماعی، روانی و معنوی ارتقاء یابد.

• بر اساس برآوردهای تقریبی وضعیت فعلی ناباروری در کشور به شرح ذیل است:
الف) شیوع ناباروری در کشور ۱۹-۱۱ درصد برآورد شده است و بر این اساس در گروه سنی ۴۰-۲۰ سال حدود ۱,۷ میلیون زوج سابقه ناباروری اولیه و ثانویه دارند.
ب) حدود ۸۸ هزار زوج نابارور در هر سال به این تعداد افزوده می شوند.
ج) تعداد کل سیکل های ارائه شده برای درمان ناباروری اولیه و ثانویه در سال ۳۳ هزار سیکل می باشد. لذا با توجه به وضعیت فوق و با توجه به این که یکی از موانع اصلی ازدیاد جمعیت، مسائل و مشکلات مالی می باشد، این دستورالعمل تلاش دارد تا با حمایت مالی از زوجین نابارور و نیز توسعه خدمات ناباروری، قدم های جدی در راستای ارتقا و افزایش جمعیت بردارد.

ماده ۱- تعاریف

۱-۱- ناباروری شامل دو نوع اولیه و ثانویه می باشد. در نوع اولیه زوج بدون فرزند پس از یکسال تلاش برای باروری، موفق به بارداری نشده اند. در ناباروری ثانویه زوج دارای فرزند برای بارداری مجدد دچار مشکل هستند و پس از یکسال عدم پیشگیری از بارداری نتوانسته اند باردار شوند.
۱-۲- بسته حمایتی شامل روشهای کمک باروری^۱ شامل میکرو اینجکشن^۲، لقاح آزمایشگاهی^۳ و تلقیح داخل رحمی^۴ و داروهای تخصصی پر مصرف و سایر روش های تشخیصی و درمانی از جمله درمانهای ناباروری مردان می باشد.

ماده ۴- شمول برنامه

۴-۱- مراکز مشمول

مراکز ارائه دهنده خدمات تخصصی ناباروری (روشهای کمک باروری) دولتی و غیردولتی طرف قرارداد با وزارت مشمول این دستورالعمل می باشند.

۱. Assisted Reproductive Techniques (ART)

۲. Intra cytoplasmic sperm Injection (Microinjection)

۳. In vitro fertilization (IVF)

۴. Intrauterine Insemination (IUI)

۲-۴- زوجهای مشمول برنامه

- ۱-۲-۴- ناباروری اولیه داشته باشند (نداشتن فرزند زنده در حال حاضر و از ازدواج جاری) و یا ناباروری ثانویه داشته باشند (داشتن تنها یک فرزند زنده از ازدواج جاری).
- ۲-۲-۴- سن خانم کمتر از ۴۵ سال باشد.
- ۳-۲-۴- حداقل یکی از زوجین دارای تابعیت ایرانی باشد.
- تبصره: دارا بودن همه شرایط فوق برای بهره مندی از حمایت این برنامه الزامی است.

۳-۴- خدمات مشمول برای هر زوج در سال

- ۱-۳-۴- دو سیکل از یکی از روشهای کمک باروری (ICSI یا IVF) با یا بدون انتقال جنین
- ۲-۳-۴- دو سیکل انتقال با جنین فریز
- ۳-۳-۴- سه سیکل تلقیح داخل رحمی (IUI)
- ۴-۳-۴- سه بار سونوگرافی واژینال یا ابدومینال
- ۵-۳-۴- سه سیکل داروهای HCG, HMG-آگونیست-آنتاگونیست - پروژسترون (تزریقی - شیاف و خوراکی)
- ۶-۳-۴- دو سیکل درمان ناباروری مردانه شامل دارو و HMG
- ۷-۳-۴- انجام یکبار آزمایش PESA, TESE
- ۸-۳-۴- انجام یکبار آزمایش AMH و ژنتیک

ماده ۷- فرآیند اجرایی برنامه

۱-۷- حمایت مالی از زوج های نابارور

۱-۱-۷- تخفیف تخصیص یافته توسط این برنامه

بر اساس این دستورالعمل ۸۵ درصد تعرفه دولتی هر خدمت تخفیف داده خواهد شد. و زوجین فقط ۱۵ درصد تعرفه را پرداخت می نمایند. در بخش خصوصی علاوه بر این ۱۵ درصد، ما به التفاوت تعرفه دولتی و خصوصی نیز توسط زوجین پرداخت می گردد. به عبارت دیگر در هر دو بخش دولتی و خصوصی ۸۵ درصد تعرفه دولتی هر خدمت شامل تخفیف قرار می گیرد.

۲-۱-۷- نحوه پرداخت

بیماران تحت پوشش سازمان بهزیستی و کمیته امداد امام خمینی به شرط ارائه معرفی نامه از سازمان مربوطه، کاملاً رایگان از خدمات مندرج در این دستورالعمل استفاده خواهند کرد و هزینه خدمات ارائه شده برای این گروه از بیماران بر اساس تعرفه دولتی هر خدمت و ۱۰۰ درصد توسط وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی پرداخت خواهد گردید.

در مورد سایر بیماران وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی ۸۵ درصد تعرفه دولتی خدمت را به مراکز دولتی و غیردولتی به ازای هر بیمار و نوع خدمات مشمول برنامه، پرداخت خواهد نمود.